

Kako iz Varaždina ukloniti smrad: 'Naše preseljenje? Može! Ali to neće riješiti problem'

 varazdinski.net.hr/ostalo/13407396/kako-iz-varazdina-ukloniti-smrad-nase-preseljenje-moze-ali-to-nece-rijesiti-problem

20. studenoga 2024.

Mnogi pogoni, da se danas grade, nikad ne bi mogli biti tamo gdje jesu.

Na zavoju u varaždinskom prigradskom naselju **Jalkovec**, odmah do dvorca Leitner – sada u **Vindijinom** vlasništvu – nalazi se poduzeće **Lotus 91**. Tvrtka je to koja se bavi zbrinjavanjem plastične ambalaže, a u nekim prošlim vremenima spominjala se, čak i na sjednicama Gradskog vijeća, kao mjesto odakle se šire neugodni mirisi do okolnih kuća.

Iz Lotusa su tada demantirali bilo kakva nagađanja da bi neugodni mirisi u Jalkovcu mogli potjecati od njih. Prebacivali su – a to je bilo krajem 2021. godine – odgovornost na **Kokine peradarnike** i kafileriju te na rasplodne bikove iz **Veterinarske stanice**. Danas bi tom popisu možda dodali još koje ime.

Lotus 91: 'Spremni smo financirati mjerenja'

Da Lotus 91 nije izvor smrada, u tvrtki jednako govore i dalje. Direktor **Željko Črnica** kaže da bi zaista volio da se precizno utvrdi odakle dolaze mirisi i da se taj problem napokon riješi.

“Mi kao firma spremni smo to financirati. Ali ako se pokaže da mi nismo zagađivači, a ja garantiram da nismo, neka se onda taj trošak prebaci na nekog drugog”, kaže Črnila.

Tvrtka Lotus 91 nalazi se odmah do prvih kuća (Izvor: Google Maps)

Lotus 91 se na lokaciji u Jalkovcu bavi isključivo sortiranjem neopasnog ambalažnog otpada od pića, napitaka i sredstava za osobnu higijenu. U tvrtki smatraju da je stoga nemoguće da neugodni mirisi dolaze iz njihovog dvorišta.

“Proizlazi da bi svaka trgovina u kojoj se skladišti ambalažni otpad bila potencijalni širitelj neugodnih mirisa”, rezoniraju u Lotusu, dodajući da i oni posluju u skladu sa svim dozvolama.

Tvrtka Lotus 91 (Foto: Goran Štimec)

Marković bi preselio Lotus

Na nedavnoj sjednici **Hrvatskog sabora** 6. studenoga zastupnici su raspravljali o prijedlogu novog **Zakona o zaštiti zraka**. Tom je prilikom zamjenik varaždinskog gradonačelnika **Miroslav Marković** kao primjer spomenuo baš tvrtku Lotus 91. Nije naveo njezin naziv, ali bilo je jasno o kome govori.

Miroslav Marković u Saboru (Foto: SDP)

Marković je istaknuo “problem pogona za preradu otpada u prigradskom naselju Jalkovec, koji se nalazi neposredno do stambenog naselja i time značajno ugrožava kvalitetu života tamošnjih stanovnika”. Kao rješenje predložio je preseljenje pogona na prikladniju lokaciju; Grad bi dao zemljište, a država bi pokrila troškove preseljenja pogona.

Željko Črnila nema ništa protiv takvog rješenja. “Ma ja sam za to!” kaže, pa dodaje: “Ali to neće riješiti problem neugodnih mirisa, jer oni ne potječu od nas.”

‘Univerzal nije i ne može biti zagađivač’

Krunoslav Droždek, direktor tvrtke **Univerzal**, koja se gospodarenjem otpadom bavi nešto istočnije, u **Cehovskoj ulici**, odbacio je mogućnost da bi njihov pogon mogao negativno utjecati na kvalitetu zraka.

“Odmah želim biti vrlo jasan i moram naglasiti kako tvrtka Univerzal nije i ne može biti izvor bilo kakvog zagađenja zraka u gradu Varaždinu, bilo to onečišćenjem ili širenjem neugodnih mirisa”, kaže Droždek.

Univerzalovo dvorište u Cehovskoj ulici (Foto: Goran Štimec)

Univerzal reciklira metalne ostatke i trguje sekundarnim sirovinama te sakuplja i skladišti neopasni i opasni otpad. Komunalni otpad više se tamo ne obrađuje, napominje Droždek.

Ranije je Univerzal na toj lokaciji imao dva ispusta, da bi sada u Cehovskoj ostao ispust ventilacijskog sustava postrojenja za proizvodnju goriva iz neopasnog otpada.

Tvrtka ima obvezu jednom godišnje mjeriti emisiju ukupne praškaste tvari, čije vrijednosti ne smiju prelaziti 20 miligrama po prostornom metru. Javni podaci o mjerenjima nisu dostupni, ali prema godišnjim izvješćima Univerzal u ovome pogonu redovito je mjerio te predavao izvješća i pritom nisu zabilježena prekoračenja.

‘Lažne optužbe prema uputama politike’

“Prijašnjih godina svjedočili smo pojedincima koji su htjeli naštetiti imidžu tvrtke lažnim optužbama upravo ovakvog tipa u vidu zagađenja okoliša, širenja neugodnih mirisa i slično, a sve prema uputama političke scene u gradu Varaždinu”, kaže direktor Univerzala.

Kad to govori, Droždek vjerojatno ne misli na **energana** koju je ova tvrtka imala u **Podravskoj ulici**, a koja od nedavno više ne radi. Upravo je energana često bila predmet optužbi za zagađenje zraka. No Univerzal je imao probleme i u vezi svog dvorišta u Cehovskoj. Godine 2014., kada je održana javna rasprava u postupku ishođenja okolišne dozvole, zaprimljeno je nevjerojatno mnogo primjedbi građana.

Pogled na Univerzal s nadvožnjaka (Foto: Goran Štimec)

Te su se primjedbe odnosile praktički na svaki mogući aspekt djelovanja tvrtke – od sumnji u onečišćenje zraka i vode te žalbi zbog razine buke do pitanja prostorno-planske utemeljenosti da pogon uopće bude na tome mjestu. No sve je to amortizirano uvjetima iz okolišne dozvole, odnosno obvezama Univerzala da provodi cijeli niz mjera.

“Sva spomenuta mjerenja vršimo i do nekoliko puta godišnje, što samostalno, što prema zahtjevu nadležnog ministarstva, kojem i dostavljamo sva izvješća, za koja s ponosom možemo reći da su svaki puta pozitivno ocijenjena”, naglašava direktor Krunoslav Droždek. Nezadovoljstvo građana, moramo to primijetiti, u posljednje vrijeme je utihnulo.

Bale su odsmrdjele svoje?

Par stotina metara istočno od Univerzala nalaze se poznate **varaždinske bale**. Miješani komunalni otpad koji je na tome mjestu baliran od 2005. do 2013. godine ovoga proljeća počeo se napokon odvoziti. Kopanje po balama logično pretpostavlja i pojačane mirise, naročito tijekom ljetnih mjeseci.

Projektom sanacije tog odlagališta nije propisana obveza postavljanja mjernih stanica i dodatnih mjerenja i analize kvalitete zraka, napominju u **Gradu Varaždinu**.

“Međutim, Grad Varaždin putem ranije postavljenog uređaja provodi ispitivanja osnovnih parametara kvalitete zraka, kao što su **dušikov dioksid, ozon, ugljikov dioksid, sumporov monoksid, lebdeće čestice**”, odgovorili su nam iz Grada.

Analiza je pokazala da ove godine, otkako je 12. veljače započelo uklanjanje bala, “nije utvrđeno povećanje količina tih parametara u zraku, a koje bi imalo za posljedicu pojavu neugodnih mirisa na širem području Grada uzrokovanu radovima na uklanjanju bala”, kažu u Gradu.

Za bale se u posljednje vrijeme znalo reći i da su “odradile svoje”. Ili, jednostavnije rečeno, one su svoje odsmrdjele. Čak i kad bi poneki povjetarac donio neki miris, nitko zbog toga više ne bi podigao obrvu. Građani tog dijela Varaždina danas se žale na neke druge mirise.

Kriza vlasti zbog smeća u pretovarnoj stanici

Jednako tako, više se nitko ne buni zbog pretovarne stanice u **Poljani Biškupečkoj**. Primopredaja gradske vlasti u lipnju 2021. godine, kada je umjesto **Ivana Čehoka** u Gradsku vijećnicu došao **Neven Bosilj**, protekla je u znaku svojevrzne krize s otpadom. U pretovarnoj stanici, naime, toga dana, 7. lipnja 2021. godine, bilo je uskladišteno 225 tona miješanog komunalnog otpada, a on je idućih dana rastao i rastao. Pritom je dozvolom bilo predviđeno ne više od **10 tona** uskladištenog otpada.

Ta se situacija dogodila jer **Čistoća** nije na vrijeme osigurala kapacitete na odlagalištima s kojima je inače surađivala. Političko tumačenje nove vlasti bilo je da je takva situacija stvorena namjerno, iz političkih, odnosno politikantskih razloga.

Kapacitet povećan s 10 na 500 tona!

Problem je na kraju riješen, ali su također promijenjeni neki detalji u dozvoli za gospodarenje otpadom. Čistoća je zatražila, te joj je sredinom 2022. godine odobreno, da na pretovarnoj stanici u jednom trenutku smije biti **500 tona** miješanog komunalnog

otpada!

“Čistoća dnevno skupi 45 tona miješanog otpada. To se isti dan pretovaruje. No skupljamo i na dane blagdana i praznika, a odlagališta te dane ne rade”, objašnjava novi direktor Čistoće **Zoran Svetec** zašto zapravo nije bilo moguće raditi u skladu s prijašnjom dozvolom. Tvrtka je praktički cijelo vrijeme bila u prekršaju, napominje.

Paradoksalno, da je u ljeto 2021. godine Čistoća imala sadašnju dozvolu, nikakve “krize” ne bi uopće bilo. Iako bi ista količina otpada bila na tome mjestu.

‘Mislim da je sve to bila politika’

Je li taj miris komunalnog otpada ikada zapravo dolazio do stambenih naselja u Poljani Biškupečkoj? Teško je danas bespogovorno ustvrditi što je bila činjenica, a što su bile političke igre.

Pretovarna stanica udaljena je više od jednog kilometra od prvih kuća (Izvor: Google Maps)

“Više se građani ne žale, mislim da je to bila politika”, smatra Svetec. Pokazuje nam hrpu otpada koja ne izgleda posebno velika. Kaže: “To je 225 tona. Ne izgleda tako, je li? Evo, idemo je obići sa svih strana, da ne bi bilo da smo na suprotnoj strani od vjetra.”

Direktor Čistoće Zoran Svetec, lijevo, u razgovoru s radnikom na pretovarnoj stanici (Foto: Goran Štimec)

Naravno da se određeni miris na toj lokaciji osjeti. Bili smo tamo usred kolovoza, kada su mirisi i jači, no čini se da to nije nešto što bi moglo doći do prvih stambenih naselja. A kamoli ponekad i do središta grada.

Ni Puškadija se više ne buni, ima novi problem

Franjo Puškadija, nekadašnji predsjednik Mjesnog odbora Poljana Biškupečka – iz vremena prije nego što je gradska vlast ukinula tu temeljnu razinu demokracije – često je negodovao protiv otpada u pretovarnoj stanici te prijetio pozivanjem građana na bunt i blokiranje pristupa kamionima Čistoće.

No i on sada kaže da problem nije ta pretovarna stanica. Stanovnici Poljane Biškupečke u posljednje vrijeme prstom pokazuju u drugome smjeru. Nesnosni smrad koji ih muči, kažu, dolazi iz – **Bioplinskog postrojenja Vrčak u Črncu Biškupečkom**.

(Nastavit će se...)

Serijal tekstova 'Što to smrdi u Varaždinu' napisan je uz potporu Agencije za elektroničke medije na temelju Javnog poziva za ugovaranje novinarskih

radova u elektroničkim publikacijama. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.